

AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANGAN HOLDA TA'LIM JARAYONINI INDIVIDUALLASHTIRISHNING TASHKILIY JIHATLARI

Gaffarov Laziz Xasanovich

Buxoro muhandislik texnologiyalari instituti "AKT"
kafedra dotsenti. (PhD)

Qalandarov Jamshid Shodmonovich

Buxoro muhandislik texnologiyalari instituti magistranti

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada bo'lajak mutaxassislarini axborot texnologiyalar vositasida kasbiy pedagogik faoliyatini tubdan isloh qilish va kasbiy kompetentligini rivojlantirish ularga qo'yiladigan talablar haqida qisqacha bayon qilingan. Professional ta'lim muassasalarida ularning kasbiy va shaxsiy kamolotini ta'minlash uchun zarur pedagogik shart-sharoitlarni yaratish, bo'lajak mutaxassislar tayyorlash mazmuni va tuzilmasini modernizatsiyalash, psixologik-pedagogik sharoitlarini aniqlash hamda uning sifatini nazorat qilish va baholash mexanizmini ishlab chiqish orqali mutaxassis kompetentligini rivojlantirishning asosiy maqsadini belgilaydi.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiya, kompetentlik, pedagog, kompetensiya, bilim, ko'nikma, malaka, qobiliyat, integratsiya, modernizatsiya, psixologik-pedagogik, mexanizm, kommunikativ, tabaqalashtirilgan ta'lim dasturlari, o'quv reja, o'quv dastur.

KIRISH

Insoniyat taraqqiyoti tarixida tadqiqotchilar bir nechta global ijtimoiy-texnologik inqiloblarni - qishloq xo'jaligi, sanoat va axborotni aniqlaydilar. Bu inqiloblar belgilangan davrlarning har birida jamiyat taraqqiyoti mulkning ayrim turlariga egalik qilish bilan belgilandi.

Ularning oxirgisi bugungi davrda ko'z o'ngimizda kechmoqda va shaxsiy va jamiyat hayotini axborotlashtirish, axborot texnologiyalarini jadal joriy etish jarayoni sifatida davom etmoqda. Mehnatga layoqatli aholining taxminan 95% moddiy ishlab chiqarish sohasida va atigi 5% axborotni qayta ishlash sohasida ishlaganligi sababli,

20-asrning o'rtalariga kelib rivojlangan mamlakatlarning mehnatga layoqatli aholisining taxminan 30% axborotni qayta ishlash bilan shug'ullangan. Axborot ishlab chiqarish mahsuloti sifatida inson tomonidan ishlab chiqarilgan boshqa mahsulot turlaridan sifat jihatidan farq qiladi: Ulardan

1. foydalanish bilan kamaymaydi;
2. bir vaqtning o'zida bir nechta iste'molchilar tomonidan foydalanish imkoniyatiga ega;
3. uzoq masofalarga osongina va tez tashish;
4. universal vositalar yordamida turli xil ma'lumotlarni ishlab chiqarish mumkin;
5. axborotga bo'lgan ehtiyojning o'sishiga cheklovlar yo'q;
6. axborotni ishlab chiqarish va iste'mol qilish yagona jarayonga birlashadi.

MUHOKAMA

So'nggi yillarda Rossiyada aloqa va axborotlashtirish sanoati eng jadal rivojlanayotgan tarmoqlar orasida yetakchi bo'ldi. Shunday qilib, o'sish sur'atlari bo'yicha aloqa sanoati neft, gaz va oziq-ovqat sanoatidan oldinda. YaIMning o'sishi ko'pchilik mamlakatlarda telekommunikatsiya bozorining o'sishi bilan uzviy bog'liqdir. Bundan tashqari, yalpi ichki mahsulotning o'sishi muqarrar ravishda yalpi ichki mahsulotning tez o'sishi bilan birga keladi. telekommunikatsiya xizmatlari bozori muhimroq bo'lsa, YaIMning erishilgan darajasi shunchalik past bo'ladi.

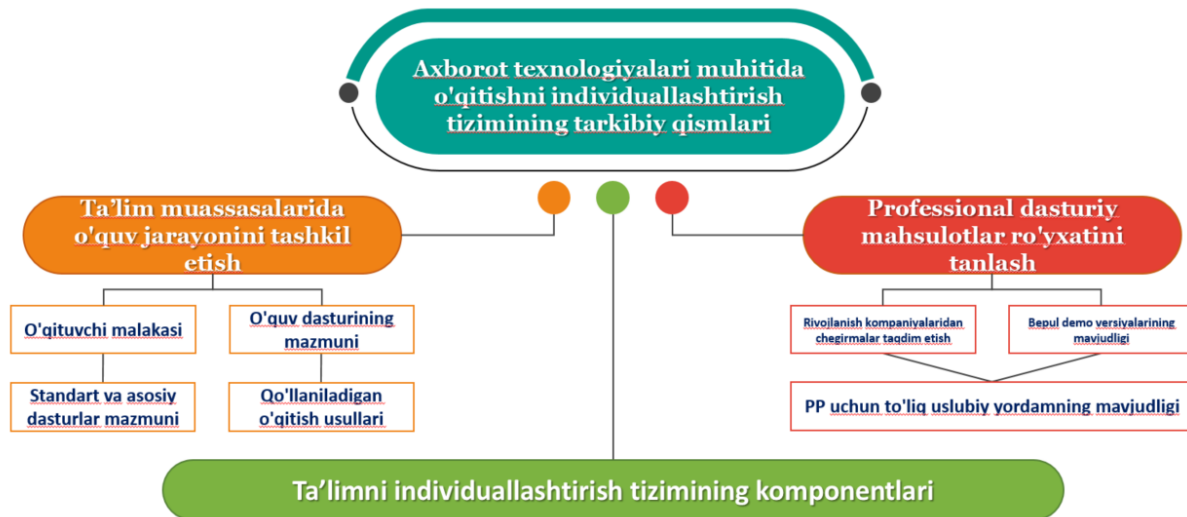
Mamlakatimizda original tamoyillar asosida ishlaydigan yangi avlod kompyuterlarini istiqbolli ishlanmalari boshlandi.

Ta'limni axborotlashtirish bo'yicha quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- mutaxassislarni kompyuter texnologiyalari bilan ishlashga tayyorlash;
- butun aholini yangi sharoitlarda hayot va mehnatga tayyorlash;
- ta'lim samaradorligini oshirish uchun kompyuter va axborot texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalanish.

Muayyan o'qish davrida umumiy va kasbiy bilimlarni olishni o'z ichiga olgan an'anaviy ta'lim ijtimoiy faol hayot davomida bilimlarni egallashni ta'minlaydigan ta'lim bilan almashtiriladi. Postindustrial tsivilizatsiya odami o'zini yangi dunyoda - axborot, telematik, televideniya topadi va ta'lim uning mavjudligining ajralmas qismiga aylanadi.

O'qitishni individuallashtirish tizimi deganda biz o'qitish usullarining tabiiy bog'liqligi va o'zaro bog'liqligining ma'lum bir ketma-ketligini tushunamiz. Maxsus maqsadlar uchun amaliy dasturiy komplekslarda o'qitishni individuallashtirish tizimi quyidagi tarkibiy qismlarga asoslanadi: universitetda o'quv jarayonini tashkil etish; professional dasturlar ro'yxatini tanlash.

Axborot texnologiyalari bo'yicha bo'lajak muhandislarni tayyorlash jarayoni birinchi navbatda mehnat unumdorligini oshiradigan texnologiyalarga qaratilgan. Talabalar nafaqat zamonaviy dasturlarning imkoniyatlari bilan tanishtiriladi, balki ularga yangi ish texnologiyalari: elektron hujjatlarni yaratish texnologiyalari, ma'lumotlarni tahlil qilish, tashqi xotira qurilmalarida ma'lumotlarni saqlash, mahalliy tarmoqda ishlash, muhandislik loyihalarini yaratish va axborotni himoya qilish o'rgatiladi.

Kompyuterda ishlashda zamonaviy texnik adabiyotlardan foydalanish qobiliyati bugungi kunda zamonaviy mutaxassis muvaffaqiyatining asosiy kalitidir. Tarqatma materiallar, dars konspektlari va doimiy ravishda yangi nashrlar, jumladan, eng so'nggi elektron darsliklar bilan to'ldirilib boradigan kutubxona – bularning barchasi kelajakda mustaqil ravishda o'z kasbiy saviyasini oshira oladigan mutaxassis tayyorlash imkonini beradi.

Muammolarni birgalikda hal qilish va muayyan sharoitlarga qarab ushbu muammolarni hal qilishning turli usullarini aniqlashga asoslangan professional yo'naltirilgan o'qitish usullaridan foydalangan holda quriladi. Ko'nikmalarni egallash uchun ushbu o'rganish davomida ishlab chiqilgan va talabalar tomonidan mustaqil ravishda bajariladigan amaliy topshiriqlar tizimi qo'llaniladi.

Shunday qilib, biz ta'lim tizimini rivojlantirishning strategik yo'nalishi shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muammosini hal qilishga bog'liq deb hisoblaymiz, bunda o'quvchi shaxsi o'qituvchining diqqat markazida bo'ladi va o'quv faoliyati etakchi bo'ladi. Ta'limning an'anaviy paradigmasi: o'qituvchi - darslik - talaba yangisi bilan almashtirilishi mumkin: talaba - o'quv muhiti - o'qituvchi, o'rganishimiz kontekstida, talaba - axborot texnologiyalari muhiti - o'qituvchi. Bu axborot texnologiyalaridan foydalangan holda o'quv jarayonini individuallashtirishning tashkiliy jihati.

NATIJA

Ta'lim muassasalarida haqiqatan ham ishlaydigan axborot tizimlarini o'rganish kerak, bu bizning mutaxassislarimizning malaka darajasini va ularning mehnat bozoridagi talabini sezilarli darajada oshiradi.

Dasturiy ta'minot mahsulotlarini o'rganish "tugmalarni" o'rganish bilan cheklanib qolmasligi muhim. Buning uchun o'zlashtirilgan bilimlarni amalda qo'llash va olish asosida imkon qadar ko'proq maxsus o'qitish usullarini ishlab chiqish zarur. O'quv dasturlarida fanlar sikllarining o'zaro bog'liqligi ko'zda tutilishi, kafedralar o'rtasidagi fanlar uzluksizligi yaxshi rivojlangan bo'lishi kerak.

Jamiyatning kompyuter texnikasini mukammal biladigan professional muhandislarni tayyorlashga ijtimoiy jihatdan aniqlangan ehtiyoji, bir tomondan, kasbiy kompetentsiyani shakllantirishga yangicha yondashuvlar, ikkinchi tomondan, maxsus fanlarni o'qitish metodikasini takomillashtirish va diversifikatsiya qilishni zudlik bilan taqozo etadi. .

Ta'lim jarayonidagi bunday e'tibor murakkab didaktik tizim sifatida ochiq ta'limning mavjud paradigmasiga eng mos keladi va shaxsning barcha potentsial imkoniyatlarini eng to'liq va samarali ochib berishga imkon beradi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, axborot madaniyati bo'lajak muhandislarning kasbiy mahoratini shakllantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi; Mutaxassisning kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish darajalari shaxsning axborot madaniyati darajalariga o'zaro bog'liqdir.

Ish professional axborot texnologiyalarini joriy etish orqali universitetda maxsus fanlarni o'qitishni takomillashtirish imkoniyatlari xilma-xil ekanligini ko'rsatadi. Axborot texnologiyalari muhitida asinxron o'qitish usulidan foydalangan holda o'quv jarayonini individuallashtirish bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetentsiyasini shakllantirishga yordam beradi.

Mutaxassis o'z ta'limini pedagogik yordam bilan amalga oshirish uchun zarur malaka va malaka darajasiga erishish uchun maksimal imkoniyatlarga ega bo'lishi kerak bo'lgan sharoitlarda individuallashtirish usuli sifatida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim ayniqsa dolzarb bo'lib qoladi.

XULOSA

Biz talabaga yo'naltirilgan yondashuv sifatida taklif qilayotgan axborot texnologiyalari muhitida o'qitishning asinxron usuli (kompyuter grafikasi) maxsus fanlarni ma'lum darajada o'zlashtirishga, bo'lajak muhandisning kasbiy malakasini shakllantirishga va takomillashtirishga olib kelishi kerak. Asinxron o'qitishdan foydalanish sharoitida kasbiy motivatsiya ta'minlanadi, maqsadga yo'naltirilgan aloqa ta'minlanadi va muayyan o'qituvchi va talaba munosabatlari shakllanadi.

Axborot texnologiyalari muhitida muhandislarni tayyorlashning zamonaviy amaliyoti va har bir alohida mutaxassisning tegishli darajadagi ma'lumot va kasbiy malakasini shakllantirishga jamiyatning real ehtiyoji o'rtasidagi qarama-qarshiliklar bartaraf etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Betuganova Marida Borisovna "Axborot texnologiyalari muhitida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetentsiyasini shakllantirish" pedagogika fanlari nomzodi ilmiy darajasi uchun disertatsiya Karachaevsk - 2006 yil
2. Khasanovich, Gaffarov Laziz. "POSSIBILITIES OF THE INFOCOMMUNICATION BASE IN TEACHING ON DIFFERENTIATED EDUCATIONAL PROGRAMS IN PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS." Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities 2.1.5 Pedagogical sciences (2022).
3. Khasanovich G. L. POSSIBILITIES OF THE INFOCOMMUNICATION BASE IN TEACHING ON DIFFERENTIATED EDUCATIONAL PROGRAMS IN PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities. – 2022. – T. 2. – №. 1.5 Pedagogical sciences.
4. Khasanovich,G.L. (2022). POSSIBILITIES OF THE INFOCOMMUNICATION BASE IN TEACHING ON DIFFERENTIATED EDUCATIONAL PROGRAMS IN PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.5 Pedagogical sciences)